

Ins en outs van een gecertificeerd bedrijf

Temperament! De paarden hebben snelle reflexen en veel kwaliteit op de sprong. Nou, dat merken we als Roeland de Kruijf van stal Roelofs in Den Ham een dekhengst laat springen om vers sperma te verkrijgen. Maar deze kenmerken bedoelt De Kruijf toch anders: "Roelofs wil paarden fokken met een maximale genetische aanleg voor de springsport, die gezond en duurzaam zijn en over veel bloed beschikken. We fokken lichtvoetige paarden die ras en adel uitstralen."

Om daarvoor vers sperma te krijgen is De Kruijf die ochtend in het Overijsselse Den Ham al vroeg aan de slag. Hij volgt daarbij een zorgvuldig gekozen procedure: de verdunner uit de diepvries halen, deze in warm water zetten van maximaal 36 graden, de kunstschede klaar maken, de bokmerrie klaar zetten, de hengst Sam R ophalen, wat laten snuiven bij de bokmerrie en de hengst ten slotte laten dekken op de kunstbok.

Vers sperma

Vervolgens is het zaak om het kostbare sperma in het bedrijfslaboratorium geschikt te maken voor verzending en te verdelen over een aantal buisjes. Deze keer kan een drietal klanten worden bediend.

"Als ik de buisjes klaar heb worden ze tussen 10 en 12 uur opgehaald", legt De Kruijf uit. De bode heeft een koelkastje in de auto. In Barneveld is het verzamelpunt. Vandaaruit wordt het sperma op dezelfde dag bezorgd bij de klant. Die beschikt dan over vers sperma en kan daarmee vervolgens de merries insemineren."

'nog dezelfde dag bezorgd'

Diepvriessperma

"Dit is onze methode van vers sperma", beschrijft De Kruijf. "We insemineren merries ook wel met diepvriessperma, maar dat gebeurt veel minder vaak dan met vers sperma. Diepvriessperma zit in een stikstofvat. Bijvoorbeeld van onze hengsten die in de sport lopen. Na toedienen leeft dit type sperma nog zes uur in de merrie. Het drachtigheidspercentage met diepvriessperma is meestal iets kleiner dan met

Roeland de Kruijf van Stal Roelofs laat de hengst Sam R dekken op de kunstbok.

Sperma bewerken voor de aanmaak van een verzenddosís.

vers sperma. Dat leeft na inbrengen minimaal twee dagen. Diepvriessperma moet je op de eisprong insemineren. De dierenarts moet dus regelmatig opvoelen. Het invriezen besteden we overigens uit.”

Stal Roelofs

De fokmerries van Stal Roelofs staan op de andere locatie in Stegeren. In totaal gaat het om 70 paarden, waarvan 20 fokmerries. Roelofs heeft diverse paarden voortgebracht die in de internationale sport hebben gelopen. Het zijn puur springpaarden. “Roelofs is hier 38 jaar geleden mee begonnen”, memoreert De Kruijf. “Hij begon destijds met de omvorming van de beste Groninger stammen naar een modern springpaard met behulp van de tophengsten Abgar xx en Joost. Vervolgens is onze bloedbasis verbreed met behulp van de beste Europese prestatiehengsten. Ook aan de noordelijke merriestammen werden hoge eisen gesteld. Uit die strenge selectie op prestatieaanleg, gezondheid en afstamming zijn waardevolle KWPN-hengsten voortgekomen. Gemiddeld hebben we hier in Den Ham vijf hengsten. Maar we hebben er ook een aantal in de verhuur, en een aantal loopt in de sport. In die gevallen laten we het sperma invriezen. Als ze hoger in de sport lopen kun je ze niet storen met dekken.”

‘alle hengsten zelf gefokt’

Gecertificeerd bedrijf

“Onze verdienste is dat we alle hengsten die hier staan zelf gefokt hebben”, zegt De Kruijf. “Dat is uniek. We zijn een gecertificeerd bedrijf. Een van de eisen is dan dat het sperma getest moet worden op geschiktheid voor verzending. Of dat het geschikt is voor bedrijfs-KI.” De GD onderzoekt in Oldeholtgade het sperma voor zowel bedrijfs-KI als SpermaWinStation. Afhankelijk daarvan wordt het volgende beoordeeld: de beweeglijkheid van het sperma na 24 en na

48 uur, de morfologie (vorm), de levend-dood-kleuring en de concentratie. Op basis hiervan wordt de TNB (Totaal Normaal Bewegende spermacellen) berekend. De Kruijf: “Daarnaast laten we de hengst onderzoeken op de geslachtsziekte CEM. Dat gebeurt bij de GD in Deventer. Het is een objectieve beoordeling van de hengst.”

Nieuwe werkwijze: beter, sneller, goedkoper

Sinds 2008 is er een vernieuwde werkwijze voor de bemonstering van CEM. Deze vernieuwde werkinstructie treft u aan in de CEM-pakketten die u bij de GD kunt bestellen. Dit kan via de afdeling Verkoop, tel: 0900-1770 (optie 2), per fax: 0570-628019. Voor zowel de PCR als de kweek is de monstername en het transport identiek. De belangrijkste verandering is dat bij het eerste onderzoek CEM door middel van een PCR wordt onderzocht, gevolgd door de kweek indien CEM in de PCR is aangetoond. De PCR heeft als voordeel dat er geen sprake is van verontreiniging, bovendien is deze testmethode sneller en goedkoper.

